

KRALJEVINA SRBA, HRVATA I SLOVENACA

UPRAVA ZA ZAŠTITU

KLASA 20 (1)

INDUSTRIJSKE SVOJINE

IZDAN 1. JUNA 1925.

PATENTNI SPIS BR. 2846.

Hans Bandion, inžinjer, Beč.

Ležišta sa valjcima naročito za vagoniće uskog koloseka.

Prijava od 28. marta 1923.

Važi od 1. decembra 1923.

Ovaj pronalazak odnosi se na ležište sa valjcima, naročito za vagoniće uskog koloseka, sa potpuno glatkim nosačem, i nastoji da se uproščavanjem konstrukcije uklone sva sredstva za spajanje, koja su inače uobičajena, i da se osim samih valjaka, izrade svi sastavni delovi ležišta od lima (prevaljanog železa).

To može da se postigne npr. time, što se između čaure i nosača umetne opruženi okvir, koji obuhvata zalistke ležišnih zaklopaca, i koji prileže uz pljostenne ležišnih zaklopaca. Poprečne letvice koje leže u srednjem delu tog okvira, saviju se pod pritiskom nosača i usled toga pritiskuje zaklopce uz čauru.

U daljem usavršavanju ovog pronalaska može istovremeno pritisak zaklopca na čauru da se menja prema dotičnim prilikama, i naročito da odgovara težini kolica.

Na crtežu je predstavljen predmet ovog pronalaska u dva izvedena oblika radi primera i to pokazuju sl. 1, 2 i 3 jedan izveden oblik, a sl. 5, 6 i 7 drugi izveden oblik u izgledu spreda, izgledu odozgo i u vertikalnom preseku.

Oko vratila 1 okreću se valjci 2, koje obuhvata dvodelna čaura, koja je obrazovana iz ležišnih školjki 3 od kovnog gvoždja. Brojka 4 označuje zaptivače između ležišnih školjki (sl. 1). Ležišni zaklopci 5, 5¹, koji su takodjer presovani od kovnog gvoždja, i koji obuhvataju svojim pljostenima šauru, imaju zalistke 6, 6¹. Između ovih prolazi glatki luk 7 od kovnog gvoždja. Taj ne dolazi u neposredan dodir sa čaurom, nego pritiska na po jedan pravougaoni okvir 8, 8¹, koji je

takodjer isečen od lima (sl. 4) i koji je umetnut između luka i čaure i obuhvata zalistke ležišnih zaklopaca.

Poprečne letvice okvira, koji prileže uz pljostenove zaklopaca, koje primaju pritisak luka, leže u srednjem delu okvira i radi toga se saviju. Radi skraćivanja u poprečnom pravcu, koje nastaje usled toga, pritiskuju okviri ležišne zaklopce na njenim pljostenima, uz samu čauru, tako da mogu da otpadnu svaka druga sredstva za spajanje, kao zavrtnje, klinovi i t. d. kao svaki zavojci, navrtke i slično.

Kod drugog izvedenog oblika (sl. 4, 6, 7) presovani su zalistci 10, 10¹ ležišni zaklopci 9, 9¹ tako, da oni prave kose površine 11, 11¹ koje opadaju odozgo na niže. Nad pljostenima ležišnih zaklopaca leže u celoj širini kovčega pločica 12, 12¹ od kovnog železa, koje se sudaraju na najvišoj tački dopiru nešto ispod zalistka 10, 10¹ i učvršćene su potpuno glatkim lukom.

Pločice (sl. 8) imaju useke 13, 13¹, čije su spoljašnje ivice udešene prema kosim površinama zalistaka koji prolaze kroz njih. Blizu najviše tačke imaju pločice ispupčenja 14, 14¹, koja su u ovom slučaju izbivena kao prištovi i dopiru od prilike do visine gornjih ivica pljostenova ležišnog luka 7.

Ta ispupčenja primaju pritisak, pri čemu se pločice 12, 12¹ pomeraju malo na niže, tako da kose ivice useka 13, 13¹ utiču na kose površine 11, 11¹ zalistaka 10, 10¹. Pod pritiskom koji tamo nastaje zbijaju se ležišni zaklopci uz čauru 3. Jačina pritiska može da se menja odgovarajući veličini i konstrukciji vagonića, raznim odmeriva-

njem odstojanja ispućenja od ivice pločice, koja leži na najvišoj tački, a svi drugi delovi ostaju isti.

I kod ovog izvedenog oblika mogu da otpadnu sva ostala sredstva za spajanje i svi delovi ležišta osim valjaka, mogu da se izrade od kovnog gvozdja.

Po sebi se razume, da se konstrukcija po ovom pronalasku može da upotrebi i kod ležišta, gde se u mesto valjaka upotreblju školjke.

Osim pomenutih preimućstava, ima ležište po ovom pronalasku to preimućstvo, da se ono može osim valjaka da izradi od lima (prevaljanog železa) i to usled prostih oblika kovčegovih oblika i luka, od odpadaka. Izrada čaure od kovnog gvozdja pruža i tu mogućnost, da se površine trenja ležištnih školjki mogu da kale odn. da se može dez mnogo troškova da promeni gornja ležištna školjka, koja je jače naprezana.

Naspram ležištima, koja imaju livene delove ima se i to za praksu vrlo važno iskustvo, da se na suprot jakim naprezanjima, kojima su izloženi vagoni za uski kolosek vagoni koji se preturaju i t. d. usled udaraca, isklizanja, preturanja, ne može da nastane lomljenje ležišta, nego u najgoru ruku savijanje, koja se šteta može na licu mesta lako da ukloni.

Time otpada poznata vanredna potrošnja rezervnih delova ležišta, koja mogu da se oprave samo u radionicama i koje opravke koštaju mnogo.

Patentni zahtevi:

1. Ležište sa valjcima, naročito za vagoniće uskog koloseka, naznačeno time, što je predvidjen po jedan opruženi okvir (8), koji obuhvata zalistke (6, 6¹) ležištnih zaklopaca (5, 5¹), i umetnuta je između čaure i luka (7) i prileži uz ploštene ležištnih zaklopaca, a poprečne letvice koje leže u srednjem delu tog okvira, savijaju se pod pritiskom luka i tako pritiskuju zaklopce uz čauru, tako, da nisu potrebna sva druga sredstva za spajanje i osim valjaka mogu svi sastavni delovi da se izrade od prevaljanog železa.

2. Ležište sa valjcima, naročito za vagoniće uskog koloseka, naznačeno time, što su zalistci (10, 10¹) ležištnih zaklopaca (9, 9¹) snabdeveni površinama (11, 11¹) koje prolaze koso prema pravcu ležištnog pritiska i prolazi kroz useke (13, 13¹) po jedne pločice (12, 12¹) koja obuhvata kovčeg, i koja se pod pritiskom pomera i usled toga pritiskuju zaklopac uz čauru (3).

3. Ležište sa valjcima, po zahtevu 2, naznačen time, što se na gornjoj strani pločice (12, 12¹) koja je savijena prema spoljašnjoj površini ležištnog zaklopca (9, 9¹) nalaze ispućenja (14, 14¹) koja primaju pritisak ležišta i prema odstojanju od vertikalne ravni, položene kroz vratilo (1) izazivaju veće ili manje pomeranje.

4. Ležište sa valjcima, po zahtevu 1 odn. 2, naznačeno time, što okvirove (8, 8¹) odn. pločice (12, 12¹) drže neposredno lukovi (7).

Fig.1.

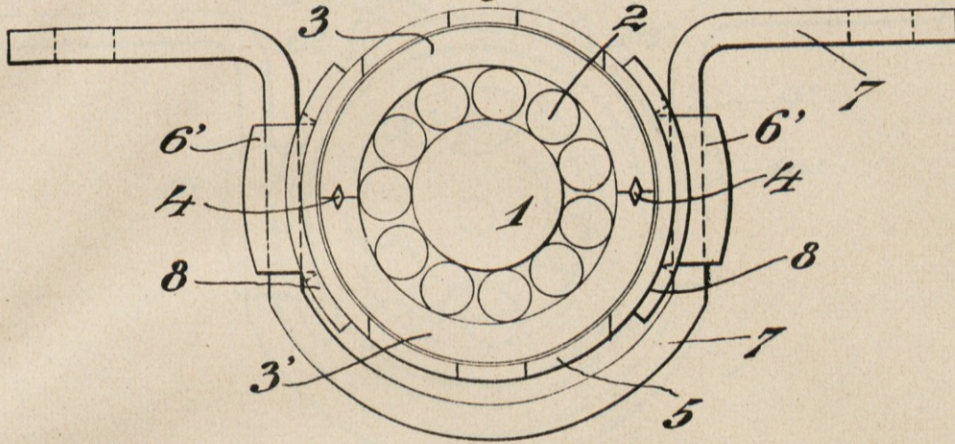

Fig.2.

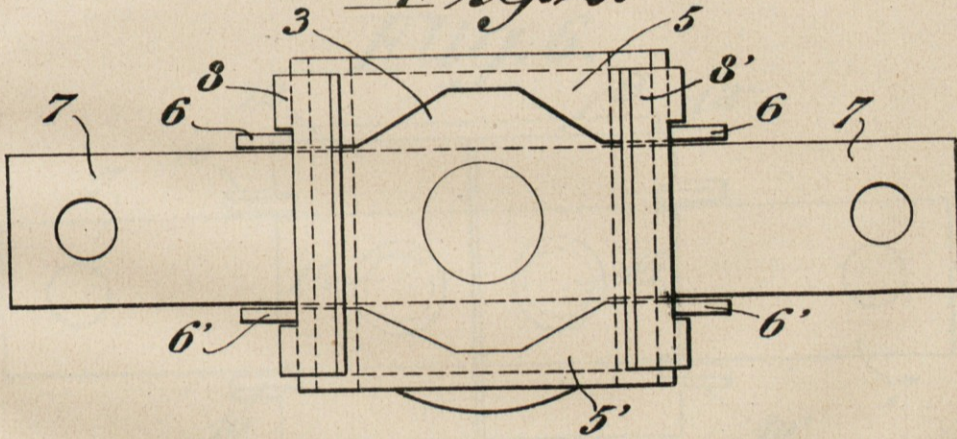

Fig.3.

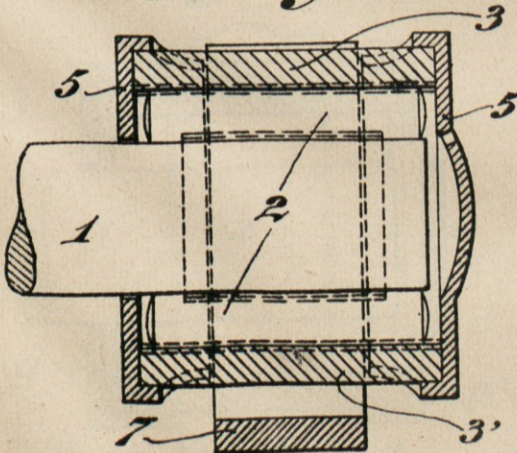

Fig.4.

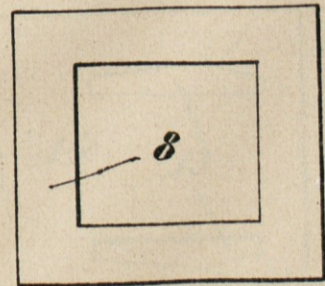

Fig. 5.

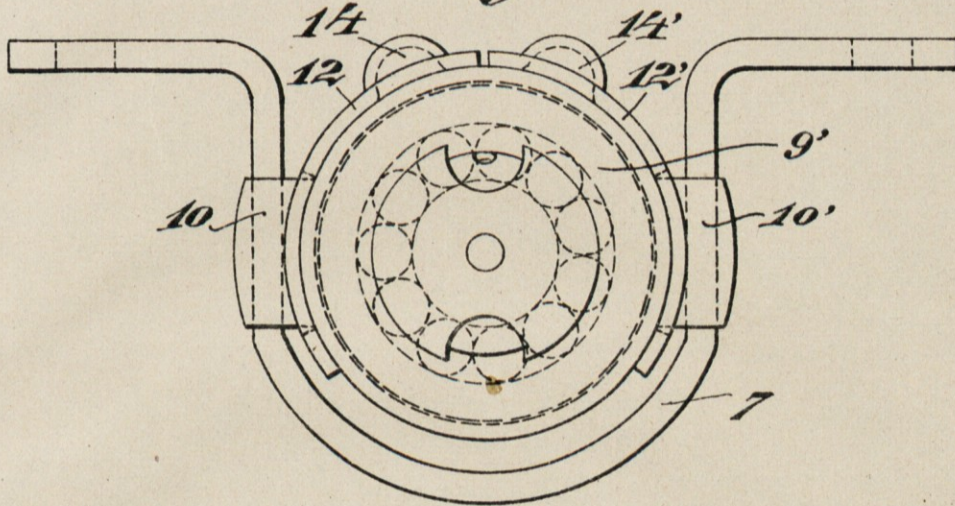

Fig. 6.

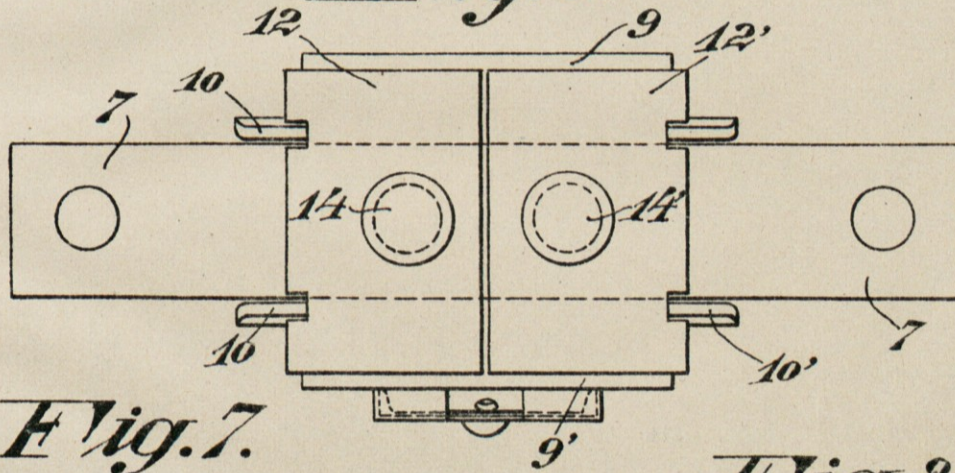

Fig. 7.

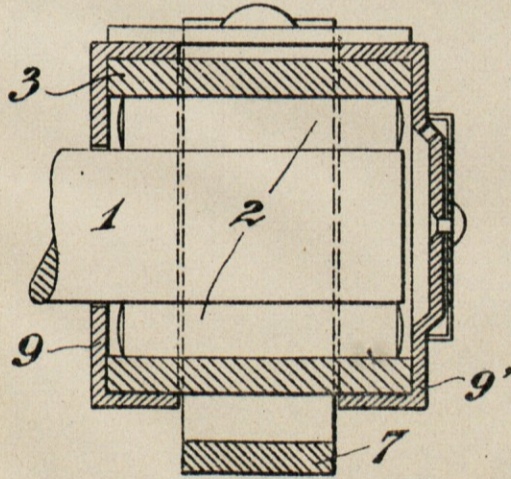

Fig. 8.

